

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si F6iea un'a data pe septemana, ad. Mercuria si Sambet'a. Pretialu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 f. austr. inla-intrulu monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1 sem., si 15 fr. pe unu anu. Se prenumera la t6te postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. austr.

TRANSILVANIA.

Dreptulu limbei romanesci si Translatur'a.

Le droit est le souverain du monde.
Mirabeau.

Chose absurde autant que cruelle, de subordonner le francais à un étranger qui sait peu ou mal notre langue, avec qui il ne peut ni s'expliquer ni se plaindre.

I. Michelet Livr. IV. Chap III.

Pe catu timpu jurnalele romanesci din Transilvani'a vorbia dela diplom'a din 20. Octobre inc6ce adesea cu 6resicare securitate despre egalitatea drepturiloru limbei romanesci si despre reciprocitatea ei cu cea ungr6sca, publicistii unguni raspundeau cum dicemu noi, cam cu gur'a altuia ca: bine, bine, — apoi se cercá se ne mai lule si adie cu nisce promisiuni facute per locos communes, cum le dieu retorii. — Deusai soiau f6rte bine ce facu; eara dela patent'a din 26. Februarin inc6ce li s'a intesnitu respunsulu de minune. In aceeasi se dice, ca drepturile in privinti'a limbei oficiale voru remanea pentru Ardealu acelea care au custatu pana la 1848. Apoi acelea drepturi sunt respiccate in articolulu de lege XXXI dela 1791, iotru care limb'a ungr6sca se recun6sce de limb'a oficiala pentru unguni si se cui, eara cea latina pentru afacerile si corespondintiele ce se p6rta cu curtea, cu camera, cu guvernulu si cu comand'a de armata*). Legea dietala din 1846/7 merge mai departe si decreta limb'a ungr6sca de singura oficiala, afara numai de sasime, unde se recun6sce limb'a germana de oficiala.

Eata cu asemenea legi esira la midilocu ungunii din Fogarasiu si cu ei vreo cativa renegati, si pe temeiulu acelora denegara adunarii districtuale compuse cá din cinci mii reprezentanti romani dreptulu de a introduce in acelu districtu mai intregu romanescu limb'a roman6sca de oficiala.

Eata reciprocitatea pentru care corespondintele dela Oltu in Telegrafu se luptá mai inainte de 3—4 luni cu atat'a ferv6re.

Candu vei cautá cu ochi ageri la resbunát6rea mesura luata de bar. Vay, carele a cassatu totu ce a facutu congregatiunea comitatulu suspendendu si pe noii oficiali si restaurandu mai bine pe f6stele doue preture (Bezirksämter) ale lui Bach, caus'a principala a fostu si acolo limb'a.

Intre acestea eata ca guberniulu provisoriu din Clusiu restaurá si translatur'a veche roman6sca, denumi si pe translatorulu, nu inoa cu salariu de 840 fr. v. a., cum o avea translatorulu de sub gubernulu civilu si militaru din Sibiu si nici cu ranga de concipistu actualu in clas'a a 9-a de rangu, ci numai cu lefiót6r'a de 472 fr. si cu rangu de simplu cancelistu in clasa 12-ea asia precum fusese la guberniulu din Clusiu pana la 1848.

Va se dica, translatur'a roman6sca, privita de pe terenulu legiloru dela 1846/7 s'a restauratu numai cá din gratia, numai cá o concesiune facuta nesciintiei romaniloru.

Romanii inoa pretindu neasemanatu mai multu decatu o translatura asemenea dragomaniiloru dela consulatele si ambasadele din re-

saritu. Ei sciu prea bine, ca de astadi incolo nu se va mai aflá unu singuru romanu, carele se scria catra auctoritatile publice ale tieriei Ardealulu in alt'a limba decatu numai in cea nationala a loru roman6sca

De aici apoi urma de sine, cá institutulu Translaturei guberniale va trebui se se intinda la t6ta tier'a si la t6te auctoritatile publice, dicasteriale si municipale, séu adica: toti amplotatii publici voru fi siliti a invatia limb'a roman6sca — déca cumva nu o sciu pana acum, prin urmare translatur'a va trebui se cada de sine. Multe legi tiranice s'au adusu asupra natiunii romanesci; totusi nici o lege facuta de ómeni nu va fi in stare de a mai sili pe romani cá se'si delature limb'a sa nationala in fav6rea oricarei alteia de pe fati'a pamentulu.

Dreptulu este suveranulu lumii, dicemu si noi cu contele Mirabeau. — Dreptulu naturei si dreptulu mintiei sanatóse nu se p6te calcá nici intunecá prin legi unilaterale cá cea din an. 1791 si 1846/7. De altumintrea legile acelea obl6ga pe unguni, secui si sasi, carii 'si leau facutu ei pe sam'a loru; eara pe natiunea romana nu o potu oblegá intru nimicu. „Lucru absurdu si tiranu de a subordiná pe frantiosulu (relative pe romanulu) la unu strainu, care scia puçinu séu reu limb'a nóstra, in carea elu nu se p6te nici esplicá nici a 'si aratá nemultiamirea.“ — Romanii au avutu cele mai dese ocaziuni de a se convinge in amaratiunea sufletulu loru despre adev6rulu cuvintelor genialulu istoricu alu Frantiei. Cate sudalmi, batai, temnitie, perdere de dile si ani, perdere de atatea cause drepte comune si private n'au datu de capulu romaniloru, nu mai pentru ca amplotatii n'au cunoscutu limb'a romana si nu lea pertractatu si decisu causele in aceeasi!

Asia pentru romani: limb'a ori viéti'a? Asia este: Se p6te inoa ca romanii se se arate calcatori de legi, de si pentru ei rele, pana candu acelea nu se voru schimbá prin o alta potestate legislativa, prin o alta dieta?

Respunsulu este usioru. Romanii n'au se calce nici o lege positiva plasmuita de cele trei natiuni pe sam'a loru propria; ci — dupace romanii nu sciu nici ungresce nici nemtiesce; dupace nu e putere pamenteasca carea se fia in stare de a'i face de frica cá se invetie vreo alta limb'a fara voi'a loru, — apoi natiunea romana nici ca va pricepe legile si orice alte ordinatiuni, deliberate, decisiuni, resolutiuni, decatu numai déca i se voru comunicá in limb'a sa nationala roman6sca; nici representantii comunali nici particularii nu voru sci se cuvinte in adunari publice, de josu pana susu in dieta, se'si nanteze respunsurile, reporturile, causele de procese si oricare alte afaceri catra auctoritati in alta limba, decatu numai in limb'a loru nationala, buna óra intocma precum se intempla acésta in Elveti'a, unde toti amplotatii fara nici o distinctiune sunt datori a cun6sce, a vorbi si a scrie corectu limb'a poporulu si nici celu mai din urma locuitoru nu e indatoratu a cun6sce limb'a amplotatulu.

Tieneti minte, ca in patri'a nóstra inoa va urmá intocma, ba chiaru in timpululu de façia totulu merge pe acésta cale. Atunci apoi denum6sca'si gubernulu ori ce amplotatii si ori cati transiatori ii va placea, ca poporulu nimicu nu'i va pasá, pentruca la elu limb'a si viéti'a sunt sinonime.

B.

TRANSILVANIA.

Teiusiu, in 8. Aprile n. 1861.

Érasi perduramu pre unu barbatu prea demnu si prea amata alu nostru, Acesta e Georgiu Dobo parochu greco-resariteanu unitu in Teiusiu, carele dupa o bola indelungata de oftica, ce i deseca t6ta puterea de viatia in 5. Aprilie n. a. c. se rapi din midiloculu nostru, lasandu in urmasi in ceá mai sfasiatoria durere pre o vedua, trei filii

*) Art. XXXI. Sacratissima Sa Maiestate benigne annente, lingvae hungaricae usus antea quoque vigens in gremio nationum hungaricae et siculicae, atque apud omnia Dicasteria, officia et tribunalia porro etiam obtineat; latina autem in expeditionibus aulicis camerilibus, protocollis gubernialibus et correspondentiis cum suprema armorum Praefectura, vel extra provinciam ducendis adhibeatur.

(dintre cari celu mai micu abia de 5 ani), si o filia; toti neasiedati inca si nesburataciti in lume.

Intru adeveru besereca noastra perdu prin acestu repausatu barbatu, pre unu ministru alu seu zelosu, cucernicu si prea blandu poporeni si perdura pre unu parente prea bunu, pre unu sufleriu, carele era lumin'a, delectarea si ornamentulu loru, er' natiunea nostru perdu pre unu fiu alu seu forte devotatu si ingrijiatu pa' in respiratiunile din urma pentru binele si viitorulu ei fericitu; perdu mai incolo pre unu membru alu seu forte zelosu si asia dicundu neobositu pentru intemeierea de scoli, si anumitu prin staruital'a neobosita a rep. se intemeia in comun'a sa parochiala (Teusiu) o scola populara binisioru organizata si prevediuta cu unu salariu de 200 fr. v. a. pre lunga cortelu naturale si gradina.

Totu acestu barbatu in scurtulu tempu, catu fu elu insarcinatu de archiereulu seu cu administrarea provisoria a protopopiatulu Aiudului, carele devenise vacante — intemelia prip ostenele si alergari mari scole populare mai in tote comunele protopopiatulu respectivu pana si in cele mai seracutie. O fapta acesta, ce pre lunga alte insusiri eminente de preutu in adeveratulu intielesu alu cuventulu — incununéza frumosu memoria respectabile a acestui barbatu, carui asemenea amu dorí se avemu catu de multi in midiloculu natiunei nostre.

Deci noi, nu numai cá amici ai repausatulu in Domnulu preutu, ci totudeodata si cá cumpanitori si respectatori sinceri ai meriteloru si virtutiloru adeverate, semtímu aduncu acesta perdere, — i oramu eterna memoria in anitele posteritatiei si i rostímu unu a di e u pana la vedere in imperati'a spiriteloru! Amin!

Mai multi.

Congregatiunea marcala in districtulu Fogarasiului.

Ilustritatea Sa Dn. capitanu supremu Ioane Branu de Lemény intrandu in 15. ale lunei curente intre marginele districtulu, fu primitu in mai multe locuri cu arcu de triumfu, unde poporulu de prin pregiuru cu micu cu mare 'lu astepta cu dorintia, cá se se impartasiesca de bucuria, ca a ajunsu de pote saluta si elu pe unu romanu de capitanu supremu alu tieriei Oltului. — Apropienduse de Fogarasiu, multimea poporulu se totu mai mariea si vivatele nu mai inceta, — Ilustr. Sa fu petrecutu din marginele districtulu pana in Fogarasiu de una sum'a mare de calareti si la cuvintele de bine venire din partea fiacareia nationalitati, multiami Ilustr. Sa totu in aceiasi limba Ajungundu in Fogarasiu pe suptu semne de onore pompose, urmara visitele si catra sera unu banchetu forte stralucitu in onorea Ill. Sale, unde se intreceau ospetii cu redicarea toasteloru, esprimandusi bucuria ca 'si vedu siefulu constitutionalu in midiloculu loru. —

In 16. ale l. c. mai de deminétia chiamá la sine Ilustr. Sa vr'o 24 barbati fruntasii, cari representá tote interesele districtulu si se sfatuí cu acestia despre numerulu membriloru reprezentatiei districtuale, fiindu inse usiele salonulu deschise, luara si mai multi parte, cá auditori. —

Dupa mai multe desbateri ca din partea unoru magiari mai inteligenti, ca instructiunea provisoria a capitanulu supremu e ilegale, cá se se faca restaurarea dupa legile din 1848, si fiindu in 48 unu comitetu reprezentatoriu de 100 membri alesu pe lege, acuma se se cetesca numerulu membriloru si numai loculu celoru cari lipsescu se se implinesca cu alti noi.

Ilustr. Sa dupa atari desbateri cam pe la 11 ore incheia conferintia si vedíundu, ca tote stradele sunt indesuite de poporu ordiná, ca la 12 ore se va deschide congregatiunea generale la móra de chartia in campu liberu, cá se audia si véda si poporulu ce se decile.

Ordinulu D. capitanu de si se impartasii poporulu, totusiu acesta nu voiea a se miscá, pana nu voru vedé pe Dn. capitanu mergundu inainte, cá nu cumva poporulu se fia scosu afara din orasiu, si apoi magiarii se decida eara numai singuri despre sórtea districtulu. — Domnulu capitanu esi dupa 12 ore la loculu destinatu si totu poporulu dupa elu, alu carui numeru trecea preste 6000. Asiedínduse tota adunarea in catu sa potutu intr'unu ordinu bunu, Ilustr. Sa Domnulu capitanu redicanduse, deschisa adunarea cu un'a cuventare forte potrivita in limb'a romana, la carea ei urma vivate cutremuratóre de pamentu. La acesta se redica Domnulu pretoru Ioane Puscariu provocatu de multiime si esplicá poporulu, cá ce este constitutione si numai de catu dupa Domnulu Jakab György, fostulu vice-capitanu alu distr. Fogarasiului, si dupa ce Domnulu cá magiaru se declará ca recunóace limb'a romana de limb'a districtulu acestuia, si ca cine vrea se fia intielesu de toti numai in limb'a romana pote vorbi — pentru aceea si elu de si nu e romanu, voiesce a vorbi romanesc. — Dsa esplicá 'si mai pe largu, cuventulu constitutione, ce dreptu are poporulu intr'unu statu constitutionalu, si ca noi de adi incolo se nu mai

suferimu de a se decida catu de pučinu „de noi fara de noi.“ D acesta se redica eara Domnulu I. Puscariu, si demustrá ca in districtulu Fogarasiului numai limb'a romana se se primésca de lin oficiosa in tote ramurile politico-administrative si judiciale, si in s si in josu.

La acesta se redica avocatulu Fülepp, si cetíndu articulu lege din 1846/7, unde in comitatele si districtele magiare si scaun secuie se impune limb'a magiara, si dupa aceea cetíndu scrisorea mana a Maiestatei Sale din 21. Decembre 1860 demustra, ca de cererea romaniloru cá in distr. Fogarasiului se fia limb'a oficiosa romana este forte drepta si cuviinciosa, si ca decidenduse la fito. dieta limb'a romana de oficiosa, elu va fi cu acesta pre multiamitu nici odata nu'si va ridica glasulu in contra aceleia: totusi dekl. conclusulu prin care s'ar decida limb'a romana de oficiosa pana la eta, — de ne legiuitu, si in contra scrisorei de mana a Maiest. S. 21./12. 1860, prin care se demanda cá limb'a oficiosa se fia cea n nainte obicinuita, adeca cea magiara din a. 1847, si elu protestéza contra conclusulu, prin care nu s'aru primi limb'a magiara de cioasa. —

Domnulu Fülepp nici nu'si gata bine cuventulu, si tota masa poporulu cu un'a anima si unu glasu striga: „Nu cunoscemu leg facuta de noi fara de noi, destulu ne-ati apasatu cu limbi straine no necunoscutu, noi suntemu romani, si de adi incolo voimú cu totu mulu a vorbi romanesc, si a primi tote romanesc, ca alta limba scimú. — Mai gata suntemu toti a muri, de catu se suferimu a ni mai impune veruna limba straina.“

Jakab György propuse dupa acesta, ca pentru bun'a intielegu cu comitatele si scaunele secuie, unde domnesce limb'a magiara, noi se se primésca limb'a magiara asemenea cu cea roman'a oficiosa.

Domolinduse poporulu, se scula Dn. vicariu Chirila si basa duse pe glasulu intregulu districtu, care este curatu romanu, in odata se mai declará, ca nici una lege numai pote esista, carea in scululu alu 19-a s'aru mai pote privi bateru numai cá umbra de leg basata pe verunu dreptu — se mai pote impune alta limba romaniloru din district. Fogarasiului, cari numera poste 60,000, si acés pentru abia 1000 suflete magiari din orasiu, pentru ca asia postesc Dloru se li se impuna limb'a magiara de oficiosa. — Facase tota l mea magiari, nu ne pasa, dara noue limb'a ne este mai scumpa vietia, si asia ori si cine bine se'si traga sema, ce incerca, ca n vietia ne o sacrificamu, dara limb'a nici odata.“

La acéstea irrupsa tota masa poporulu, in unu ragnetu cá d. gur'a leiloru, „ca morte vremu, dar' limb'a nu ni o damu.“

Ilustritatea Sa D capitanu, vedíundu in cotro cumpanesce m joritarea, dupa tote desbaterile enuncia limb'a romana de limb'a ofici lui si oficiosa de susu pana josu, inse ori ce intimare in alta limba patriei, totu in aceiasi limb'a se va resolvá — (Va ura)

Brasiovu, 22. Aprile. Eri sosi Ilustr. Sa D comite alu n tiunei sasesci aici precesu de 235 de calareti, dintre cari unii erau c llamure, toti burgeri de pe sate, si comitatu de 14 carete si vr'o c teva carutie cu membri din comuna si magistratu. Intre bubuítel piveloru si spectarea poporulu numerosu prin strate si de pe ferestru pe cari atarnau si covóra, in cea mai mare ordine si linisce proces pana la cortelu, unde i se redicara si vivate. — Indata fu salutatu d catra magistratu, comunitate, preotime de tote confesiunile si de de putatiunea magiara si romana si earasi de o deputatiune deosebita di Zernesci, Branu si satele vecine D. comesu respunse intre altele l salutarea preotimei si profesorimei sasesci: se se bucare, ca Mai. S le a restituitu earasi drepturile constitutionale in totu cuprinsulu loru cum se afla in privilegiulu Andreanu, numai se tiena cu totii o con cordia si o unire netiermurita, si se verse si in inimile tenerimeí spi ritulu tienerei la olalta si alu concordiei spre a puté supastra aceste drepturi. Catra deputatiunea magiara respunse in limb'a germana ca Mai. Sa la insarcinatu cu deosebire, cá se multumésca pe romaní cari au fostu inainte de 48 eschisi din drepturi, eara magiarii era s atunci indreptatiti si constitutionali, prin urmare n'ar avé sa se planga de eschidere, inse repetínduse ca magiarii de pe sate erau eschisi cá si romanii, lea apromisu, ca pe viitoriu si ei voru fi reprezentati pe bacea constitutionei.

In urma intrá deputatiunea romana statatóre din 25 de membri intieleginti si de pe sate condusa de cunoscutulu barbatu alu natiunei D. protopopu Ioane Popasu, care in tonu durerosu, apasatu si vere oratoricu, strabatatoriu in adunculu inimeloru celoru consimtitorie de sórtea romaniloru bineventá pe comitele in testulu urmatoriu:

Marite Domnule! Noi suntemu insarcinati de romanii din Bra siovu si din districtulu lui, cá mai inainte de tote se ve bineventamu, si totu de odata se ve rugamu: se luati in deaprópe consideratiune, ca noi romanii formamu majoritatea in Tier'a Barsei fačia cu conlo-

ші челолате націоналітѣи; (ла ачѣотъ отържре протестъ патриархалъ дн 13., ка нѣмаі сѣрвіи сінгріи сѣші алѣгъ воіводѣлѣ ка ші пе патриархѣ) ші адецера лѣ се се факъ неміжлочітѣ де кѣтръ попорѣ ші сѣ се копѣрмеже де Маіест. Са. е) Депѣтаціи каріи сѣ се трѣмітѣ ла діета Унгаріеі сѣ се алѣгъ кѣ адецере колектівѣ ка ші депѣтаціи кенгреслѣи. ф) Лімба офіціалъ се фѣз чеа сѣрбѣокъ пѣпъ сѣсѣ, дн сѣз vnde ва фі маіорітатеа кѣ алѣ лимбъ се пѣте декітра де лимбъ офіціалъ ші ачѣеа дн сінгріа ко-тѣнітѣділорѣ ад. сателорѣ (?). Петіціініе се потѣ да дн вер-каре лимбъ декітра де офіціалъ, дн сѣз ресолвціінеа сѣ ва фаче дн лімба офіціалъ. (?) Ва се зѣкъ, кѣ сѣрвіи факъ маі пѣціно копчедері ші де кѣтѣ магіаріи ла челолате націоналітѣи. г) Патриархатлѣ се фѣз днпрезватѣ тотѣдеана кѣ демнітатеа ме-трополиеі лорѣ, ші сѣші аіѣз сѣахлѣ дн діетѣ лѣпгъ Прілателе Унгаріеі, еарѣ епіскопіи лорѣ сѣ фѣз асемеінеа кѣ челолате епіскопіи. —

Віена, 16. Априле п. Ері еарѣ се фѣкѣрѣ демострѣчнїи ла каса Др. Бергер ші днпінтеа палатѣлѣ кардіналѣлѣ Разшерѣ, дн сѣз міліціа ші поліціа днпрѣштїтѣ маселе де попорѣ фѣрѣ періклїтѣрї. —

Крѣаціи інсталарѣ пе Банѣлѣ дн 15. кѣ маре помпѣ.

Brasiovu, 23. Aprile. Eri se adunara vr'o cativa insi la Comesulu si se candidara cei de alesu. Dintre romani se chiamă singuru D. Constantinu G. Ioanu, care fu provocatu a da numai o des- lucire despre calitatile romanilor, din consemnatiunea data de depu- tatiunea romana. Si fora pre'ntielegere sѣu constatuire se tramise in- vitarea comunei de acum la alegere; membrii romani vedindu, ca nu se face restaurare noua, dupa cum pretindu — si dедера unu feliu de protestu, iuscitiandu ca ei nu voru lua parte la alegeri fora o resta- ratiune dupa proportiune, ceea ce au si facutu.

Adi se adună magistratulu si comunitatea centumvirală, cea de pana acum, fora nici catu de puçina inoire cu respectu la dreptulu celoralalte nationalitati pentru alegerea senatoriloru. Comesulu des- chise adunarea dicundu, ca e tramisu dela Mai. Sa, că se restituēsa vechi'a constitutiune dinainte de 1848 dupa instructiunile primite prin cancelariulu b. Kemény.

E lucru tristu, ca pana in diu'a de astadi inca nu ne aflaramu in stare a lua cunoscintia despre instructiunile date comitelui sasescu, atata iubire de publicitate se afla in constitutiunea sasēsa! Cu totu eschisismulu acestu ne mai auditu, astadi petrunseramu la ceva din cuprinsulu acelorasi, cumca ad. la restituire se se lase fostii senatori inainte de 48 in scaunulu loru, eara in locul celoru vacanti si resig- nanti se se faca alegeri noue dupa rugin'a pracsei vechie. Aici e bub'a cea ce trebuie se ne dōra!! Alēsera dara 13 senatori noi pe lunga doi de mai nainte si intre acestia pe D. Constantinu G. Ioanu, singuru romanu — din gratia, or din scōtere de ochi. La alegerea o- ficiiloru cardinali eara protestara atatu romanii de prin comune, catu si magiarii in contra nedreptatirei, ca ei nu sunt dupa dreptu repre- sentati din tōte comunele, anume din cele 9 sate ale Branului se chia- mara numai 2 reprezentanti, apoi din satele mestecate totu numai sasi; asia se depertara si ei toti dela actulu alegerei. — Eata fapt'a, o ve- demu cu ochii, catu e de drēpta pentru romani, in favōrea carora ne incredintā cu atata apasare Illust. Sa D. Comesu, ca e insarcinatu cu deosebire a ne respecta dreptele pretensiuni! — Lucruluprecese du- pa calculu si sasiu facura ce vrura chiaru si in contra legeloru loru. Pana candu nu aveamu barbati ne aruncā in ochi lips'a acestora, acum candu ei avemu, remanu dependenti dela beneplacerea comunitatei sa- se de 100 membri, in care 8 romani earası intrara numai din gratia. Aici vedemu eludata vōiea Maiestatei Sale, eludata diplom'a din 20. Oct. că se tacemu de biletulu catra gr. Reehberg, eludatu cuventulu constitutiune si egalitate si dreptulu omenitatei calcatu in picіōre. — Őre ce cugeta ōmenii acestia, candu despre o parte ne provōca la in- fratire, ear' de alta ne inchidu usile dela benefacerile constitutiona- le!!! Illust. Sa Dn. Comesu in decursulu alegeriloru o dise apriatu, ca romanii si magiarii se potu desbina de ei, dēca le place asia. Aici se mai pausamu amintindu numai atata, ca jurnalele germani inca tractara acēsta tema, că romanii se se despartiēsa de sasi arondun- dui comunele. — Timpulu e mediculu reului, inse noi se nu astept- amu numai medicin'a dela timpu ci se ne vedemu de pele, ca dupa conscrierea din 1848 suntemu in districtulu acesta 53,000 romani si numai 44,000 sasi si astadi si cetatea intre 22 mii are 9000 locuitori numai romani, carii suptu orce respectu facu patriei mai multu servi- tiu decatu sasiu de aici, si gubernulu acela nu pōte se fia dreptu, care va lasa batjocuritu unu poporu atatu de lealu si folositoriu patriei. Deci sosese timpulu se ne constituam si noi — cei insetati — de

drepturi constitutionale asiediate in legi fundamentale, si acēsta pe cale legala. Viderint!

— In No crichu si Cincu-mare romanii remasera cu to- tulu eschisi dela oficiu, anumitu in Cincu-mare Dn. I. G. Codru spre durerea multora capatā numai 4 voturi dela toti 4 romani, caci altii nici nu fura chiamati la alegeri.

— In Clusiu se fini reconstituirea; lupta mare pana ce se e- luptā respectarea limbei romane si ducerea protocolulu si in romana in adunanti.

In comitatulu Cetatei de Balta se facura nelegiuri grōse, caci romanii nici cei ce au censulu de 8 fr. nu fura chiamati la restaura- re, ci numai cate nnulu dintr'onu satu, pe candu magiarii se chiamara toti. — Ce voru se dica acestea confusiuni. Unde nu domina o lege respectata de totu insulu cum pōte domina increderea si viēti'a con- stitutionala? —

— In Mediasiu se facū o demonstratiune cu musica de pisica si spargerea a 60 ochiuri de ferestri la pretorulu si in Tasnadu la per- ceptorulu. —

Comitele D. Kálnoki inca fū primitu de sute calareti si cu mare pompa in Sangeorgiulu din 3 scaune secuesci; si din Brasiovu alergara secuii cu flamure de uniune inscise cu 48 la primirei.

Pest'a. Camer'a de josu pretinde fara incetare conchiamarea deputatiloru ardeleni, tienendu uniunea, că facuta dupa lege, si amana lucrarile pana candu nu voru veni si deputatii ardeleni.

Telegramu.

Пѣста, 23. Априле. Камера чѣре знізнеа пеінчетатѣ; пе пої пе игнорѣзѣ традиціоналітѣи!!

Пѣрта а рекноскѣтѣ знізнеа Пріпчїпателорѣ рома- не сѣнтѣ пріпчїне пе віѣдѣ, ші дорѣште, ка копѣрїнда де Парїсѣ се іеа кѣпоштїндѣ деспре ачѣста.

Італіа. Гѣбернѣлѣ фаче знѣ днпрѣштїтѣ де 300 міліѣне, проїектїлѣ де леѣе се сѣлѣне камерѣі. Тѣтѣ гвардіа націоналѣ се органисѣзѣ, чѣі пѣпѣ ла 35 ані пѣнтрѣ кампанїе, чѣі пѣпѣ ла 55 пѣнтрѣ сѣоціпѣреа ордінеі пе акасѣ.

— Палмерстонѣ дн банкѣтѣ кредѣ, кѣ днпрѣштїтїле пре- сентѣ се ворѣ пѣтѣ ресолѣа пе кале опорїфікѣ ші ап. 1861 пѣте ва декѣрѣе ка ані де пачѣ.

Дн Полонїа домініз аспрїмеа міліціеі ші тѣте оемпеле де доліѣ трагѣ дѣпѣ сїне персѣквцііні ші зрѣстѣрї.

Brasiovu, in Aprile 1861.

ISTORIA UNIVERSALA. Istoria e ochiulu intieptiunii trasa din patania; e lumin'a adeverului si magistr'a vietiei, care cá unu duce cereumspectu cá o busola ne conduce la securitatea de a lucrá.

Domnulu profesor de istoria universală Ioan'e Rusu dede la lumina cu spesele sale primulu tomu din istoria universală care cu- prinde mai cu sēma istoria romana vechiă, fora de care de adi in colo nici scōlele comunale, cu atatu mai puçinu cele de 2 clase ori- triviale sѣu normale potu mai corespunde problemei de a lumină ge- neratiunea viitori'a spre ascurarea viitoriului natiunei. Domni'a Sa cá romanu bunu si zelosu n'a crutiatu din puçinele midilōce a face si jertfa pentru inlesnirea tinerimei de a o provedē cu o istoria in lim- b'a mamei sale; durere inse, ca publiculu romanescu, care se se in- tereseze de o carte atatu de folositoria n'a concursu pana acum intru acelu numeru, care se'lu fi pututu desdauná pe deplinu, celu puçinu de spesele tiparirei. Tragemu deci luarea aminte a tuturor parinti- loru familisti si a invetiatoriloru asupra opului acestuia, care se afla la auctorulu in Blasiu in mai multe esemplare cu pretulu? cá se nu'si lese scōl'a ori famili'a fora de unu astfeliu de opu.

Totu odata mai preinsciantiamu onor. publicu, ca Dsa are manu- scriptulu gata, pentru a pune suptu tiparin si continuarea istoriei uni- versale, precum si o istoria buna, scōsa din fontani escuisite pentru Principatulu Ardealului, adeca: Istoria patriei, a carei esire la lumi- na depinde numai dela unu ajutoriu materialu. — Pe calea prenume- ratiunei in tōta romanimea se nu pōta esi la lumina opulu acesta? —

Red.

Кѣрѣрїле ла вѣрѣсѣ дн 23. Априле к. п. стаѣ ашеа:

	Val. асст.	фр. кр.
Газетїи дн прѣштїтї	7	2
Азгсѣзгѣ	147	75
Londonѣ	148	40
Днпрѣштїтїлѣ націоналѣ	76	40
Овлїгаціїле металїче екі де 5 %	64	80
Акціїле банкѣлї	727	—
„ кредитѣлї	163	—